

Sosiaali- ja terveysministeriön ja
Työterveyslaitoksen tulossopimus vuosille 2016–2019;
tulostavoitteet 2016

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
HELSINKI 2016

Sisällys

1. VALTIOKONSERNIN YHTEISET TAVOITTEET JA HALLITUSOHJELMAN TOIMEENPANO...	3
2. HALLINNONALAN YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET	4
3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS	5
3.1 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	5
3.2 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	12
3.3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	12
4. RAHOITUS	13
5. TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA	14
LIITE 1: Hallitusohjelman seuranta	16
LIITE 2: Erittely henkilöstöstä	17
LIITE 3: Erittely määrärahoista	17

1. VALTIOKONSERNIN YHTEISET TAVOITTEET JA HALLITUSOHJELMAN TOIMEENPANO

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö (STM) ja Työterveyslaitos (TTL) sopivat tässä tulossopimuksessa vuosille 2016 - 2019 ja vuodelle 2016 asetettavista tulostavoitteista ja resursseista. Tulossopimuskaudella tulossopimusta tarkistetaan vuosittain vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Hallituksen tai ministereiden toimeksiannoista tai muista tulossopimukseen sisällyttämistä tehtävistä sovitaan erikseen STM:n ja TTL:n johdon tasolla.

Työterveyslaitoksen toiminta-ajatuksena on edistää työn terveellisyttä ja turvallisuutta osana hyvää elämää. Visiona vuoteen 2020 on hyvinvointia työstä, josta syntyy hyvinvointia työpaikoille, yksilöille ja koko yhteiskunnalle. Työterveyslaitos edistää työyhteisöjen ja yksilöiden kyvykkyyttä ja mahdollisuuksia toimia muuttuvan työelämän erilaisissa tilanteissa. Työterveyslaitos vaikuttaa siihen, että työelämän laatu ja työn tuottavuus paranevat sekä työhön osallistuminen lisääntyy.

STM:n ohjaus perustuu hallitusohjelmaan, julkisen talouden suunnitelmaan ja siihen sisältyvän valtiontalouden kehyspäätöksen sekä valtioneuvoston toimintasuunnitelmaan strategisen hallitusohjelman toimeenpanemiseksi sekä Työterveyslaitokselle lainsäädännössä annettuihin tehtäviin. STM on laatinut näiden pohjalta nelivuotisen hallinnonalan hallitusohjelman toimeenpanosuunnitelman, joka on tulossopimusten perustana.

Hallitusohjelman viisi strategista tavoitetta ovat kestävä kasvu ja julkinen talous, työllisyys ja kilpailukyky, osaaminen ja koulutus, hyvinvointi ja terveys, biotalous ja puhtaat ratkaisut sekä digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen sekä rakennepoliittiset uudistukset.

Hallitusohjelman strategisille tavoitteille on määritelty kärkihankkeet, joilla tavoitteiden saavuttaminen varmistetaan. Kärkihankkeille on määritelty kuva lähtötilanteesta, toimenpiteet, panostukset, aikataulut ja vastuut sekä onnistumisen mittarit ja tietotarpeet. STM:n koordinoituvastuulla on strateginen painopistealue Hyvinvointi ja terveys ja sen viisi kärkihanketta.

STM:n hallinnonalan toiminnan suunnittelu ja seuranta jäsennetään hallitusohjelman ja hallituksen toimintasuunnitelman linjausten mukaisesti. STM:n hallinnonalan toimeenpanosuunnitelmasta Työterveyslaitosta koskevat erityisesti seuraavat tavoitteet ja toimenpiteet:

Strategisen painopistealueen ”Hyvinvointi ja terveys” kärkihankkeet:

- Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta ja osatyökykyisille tie työelämään.

Muista hallitusohjelman kohdista ”Reformihanke”:

- sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen toimeenpano.

Muiden ministeriöiden kuin STM:n toteuttamisvastuullisten hallitusohjelman strategisten painopisteiden kärkihankkeet, joiden toteuttamisessa Työterveyslaitoksella on (merkittävä) rooli ovat:

Strategisen painopistealueen Digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen kärkihankkeet:

- Otetaan käyttöön kokeilukulttuuri.

Strategisen painopistealueen Osaaminen ja koulutus kärkihankkeet:

- Korkeakouluilta ja tutkimuslaitoksilta edellytetään hallitusohjelman mukaisia esityksiä rakenteellisesta kehittämisestä helmikuussa 2016. TTL tuottaa hallitusohjelman mukaisen ehdotuksen siitä, miten yhteistyötä ja työnjakoa sekä rakenteita tulisi kehittää.
- Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset suuntaavat resurssejaan osaamiskeskittymiin valitsemillaan painopistealueilla, ottaen huomioon hallituksen strategiset painopistealat. (Hallitusohjelman kirjaus KOTUMO-tavoitteisiin liittyen).

Hallitusohjelman strategisten tavoitteiden lisäksi on myös muita merkittäviä hankkeita, kuten Työterveys 2025 -kehittämislinjaukset, Rakennusterveysohjelma ja EU OSHA:n Terveellinen työ -kampanja, Baltic Sea Network ja Northern Dimension Partnership on Public Health and Social Wellbeing Expert Group on OSH, joihin Työterveyslaitos osallistuu resurssiensa ja osaamisensa puitteissa. Työterveyslaitos osallistuu alansa lainsäädäntöhankkeisiin, joita voi tulla esimerkiksi sote-uudistuksen yhteydessä.

TTL tekee yhdessä SOTERKO toimijoiden kanssa konkreettisen ehdotuksen SOTERKO yhteistyön syventämiseksi.

TTL osallistuu konserniviesticannan linjausten valmisteluun ja yhteisiksi sovittuihin viesticannan hankkeisiin, sopimuskaudelle ajoittuviin sidosryhmäbarometreihin sekä kärkihankkeiden ja sote-uudistuksen viesticanttään sisältövastuidensa puitteissa.

TTL tukee ministeriötä tehtävälueensa EU- ja kansainvälisissä tehtävissä.

Strategisissa hankkeissa toteutetaan sukupuolivaikutusten arviointi.

2. HALLINNONALAN YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET

Työterveyslaitoksen yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet perustuvat hallitusohjelmassa määriteltyihin yhteisiin yhteiskunnallisiin vaikuttavuustavoitteisiin ja sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan yhteisiin vaikuttavuustavoitteisiin. Työterveyslaitoksen toiminnalliset tavoitteet tukevat seuraavien STM:n hallinnonalan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutumista (liite 1):

- Terveyden edistäminen ja varhainen tuki ovat vahvistuneet poikkihallinnollisesti päätöksenteossa, palveluissa ja työelämässä lainsäädäntömuutoksilla sekä paremmalla toimeenpanolla. Terveys- ja hyvinvointierot ovat kaventuneet.
- Eri-ikäisten ihmisten vastuuta omasta terveydentilasta sekä elämäntavoista on tuettu. Julkinen palvelulupaus on määritelty yhteiskunnan taloudellisen kantokyvyn puitteissa. Ihmisten erilaisissa elämäntilanteissa toimivia valintoja on mahdollistettu enemmän.
- Lasten ja perheiden hyvinvointi ja omat voimavarat ovat vahvistuneet.
- Ikääntyneiden ihmisten kotiin saatavia palveluja on painotettu. Omaishoitoa on vahvistettu.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on parantanut peruspalveluja ja tietojärjestelmiä.
- Osatyökykyisten tukeminen työmarkkinoille.

Työterveyslaitos osallistuu muiden ministeriöiden vastuulla olevista strategisista tavoitteista erityisesti Digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen sekä Osaaminen ja koulutus - tavoitteiden kärkihankkeisiin. Myös niissä käytetään valtioneuvoston hyväksymiä seurantaindikaattoreita.

Työterveyslaitoksen määrälliset suoritukset	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 arvio	2016 tavoite
Tieteelliset julkaisut	408	400	300	200
Yleistajuiset julkaisut	366	400	400	350
Verkkosivulla kävijöiden lkm/kk	141 416	140 000	150 000	208 333
Työympäristön mittaukset ja analyysit	67 000	65 000	61 700	60 000
Ammattitauti- ja työkyvyn arviointitutkimukset	1 681	1 800	2 100	2 200
Koulutettavapäivät	22 089	24 000	24 000	24 000

3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Toiminnallinen tuloksellisuus jakautuu tuotokseen ja laadunhallintaan, jonka yhteydessä tarkastellaan myös palvelukykyä, ja toiminnalliseen tehokkuuteen. Lisäksi luku sisältää henkisten voimavarojen hallintaa ja kehittymistä koskevat hallinnonalan yhteiset tavoitteet. Tavoitteet esitetään sekä vuodelle 2016 että hallituskaudelle.

Tulosopimuksessa otetaan huomioon tutkimuslaitosuudistuksen toimeenpano ja säästövelvoitteet. Tutkimuslaitosuudistus, TKI -määrärahojen leikkaukset ja talousarvion säästöt kohdistuvat tutkimuslaitosten ja ministeriön määrärahoihin. Leikkauksista ja säästöistä ja niiden kohdentumisesta sekä niistä toimenpiteistä, joihin TTL on niiden johdosta ryhtynyt, raportoidaan laitoksen toimintakertomuksessa.

TTL raportoi myös siitä, miten hyvin TTL on onnistunut valtioneuvoston kanslian ja Suomen Akatemian uusien rahoitusvälineiden haussa. TTL on aktiivisesti mukana hakemassa Suomen Akatemian ja valtioneuvoston kanslian rahoitusta sekä yksin että yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

TLL tekee toiminnassaan selkeät tavoitteet ulkopuolisen tutkimusrahoituksen hakemisesta, seuraa ulkopuolisen tutkimusrahoituksen kehitystä ja läpimenoa rahoitusmuodoittain.

Sopeutustoimet on suunniteltava siten, että hallitusohjelman toimeenpanoon ja asiantuntija- ja viranomaistehtäviin liittyvien asioiden hoito ei vaarannu.

3.1 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

Vaikuttavuustavoite	Indikaattorit, mittari tai muu seuranta	Tavoite 2016	Tavoite 2019
HYVINVOINTI JA TERVEYS			
Kärkihanke: Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta			
Toimenpide: Muutetaan arkiympäristöjä hyvinvointia ja terveyttä tukevia elämäntapoja mahdollistaviksi			
TYÖTERVEYS 2025 -toimintakokonaisuus (toimintoja myös muissa kärkihankeissa)			
Työterveyshuolto			
TTL tukee työterveyshuoltoja räätälöimään työterveyspalveluja eri asiakasryhmien tarpeisiin sekä kehittää työterveysyhteistyön, työterveyshuollon palveluprosessien asiakaslähtöisyyttä, laatua ja vaikuttavuutta	- uudet/modifioidut työterveyspalvelut - palvelutuottajien tyytyväisyys uusiin palveluihin - työterveyspalvelujen laadun taso	TTL aloittaa SYTY2000-mallin ja ePIRAn digitalisoimisen ja levittämisen pien- ja mikroyritysten tueksi.	Pienyritysten työterveyshuollon kattavuus on lisääntynyt.
		TTL alkaa valmistella palvelujen asiakasryhmittäistä räätälöintiä lisääviä ratkaisuja yhteistyössä palvelua tuottavien ja sidosryhmien kanssa Työterveys 2025 tavoitteita noudattaen.	Eri asiakasryhmille on tarpeita vastaavia työterveyspalveluja saatavissa. Keskeisimpien työkyvyttömyyseläkkeisiin johtavien sairauksien määrä on vähentynyt.
		TTL jatkokehittää Laatuportaalien, laatukoulutukset ja	

		laatuoppaan ja kehittää laatuksultoinnin palvelutoimintaa.	
		TTL selvittää ja tuottaa tietoa työterveyshuollon ja työterveysyhteistyön vaikuttavuudesta ja yhteistyön edellytyksistä (ml. pienet työpaikat, palvelujen hankinta, tules-työkyvyttömyyden ehkäisy, sairauspoissaolojen ilmoituskäytännöt, 30 - 60 -90 - säännön vaikutukset, vaikuttavuusindikaattoreiden kehittäminen.)	
Työterveyshuollon osaaminen			
TTL kouluttaa ja kehittää työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden erityisosaamista työelämän tarpeita vastaavaksi ja siirtää työkyvyn arviointiin liittyvää osaamista perusterveydenhuollon henkilöstölle.	- koulutettujen määrä ammattiryhmittäin - erityisosaamisen teemojen toteutuneet koulutukset/osallistujamäärät - koulutettujen tyytyväisyys	TTL järjestää pätevoittävää koulutusta, erikoislääkäritutkinnon TTL-jaksot sekä avoimia koulutuksia ajan-kohtaisista aiheista sekä täydennyskoulutusta. TTL osallistuu erikoislääkärikoulutuksen rahoitusta koskevan lainsäädännön valmisteluun.	Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden osaaminen vastaa työelämän tarpeisiin. Heillä on erityisosaamista vastata ajankohtaisiin haasteisiin ja työkyvyn tukemiseen
		TTL sisällyttää työkyvyn tukemisen keinot ja työterveyshuollon roolin työkyvyn tukemisessa ja koordinaatiossa työterveyshuollon pätevoittävään koulutukseen ja täydennyskoulutukseen.	Työterveyshuollon eri ammattiryhmillä on valmiudet ottaa työterveyshuollon koordinoititehtävä haltuun.
		TTL järjestää työkyvyn arviointia koskevan koulutuksen perusterveydenhuollon henkilöstölle yhteistyössä THL:n kanssa.	Perusterveydenhuollossa on osaamista työkyvyn arviointiin.
Tietovarannot			
TTL kokoaa työelämää, työterveyttä, työympäristöjä työterveyshuoltoa ja työsuojelua koskevan tietokannan eri tietovarannoista, arvioi ja analysoi niihin liittyviä trendejä, toiminnan ja valvonnan kohteita ja vaikutuksia, kehittää ja pitää yllä ajan tasalla olevaa tilannekuvaa altistumisesta työpaikoilla sekä levittää tietoa työterveyden edistämisestä että työpaikan	- tietokanta indikaattoreille - uudet tunnusluvut - Työterveys 2025 linjausten indikaattorit	TTL aloittaa yhdessä ministeriön kanssa valmistelut mm. ETK:n, Tilastokeskuksen ja ammattijärjestöjen kanssa tietokannan tarpeiden ja toteutustavan määrittelemiseksi. TTL ylläpitää työterveyshuollon	Työelämän keskeisistä asioista on saatavissa kaikille avoimesti ajantasaista tilastotietoa yhdestä paikasta.

riskeistä ja niiden hallintakeinoista.		Laatuportaalia ja tuottaa Työterveyshuolto Suomessa -katsauksen	
		TTL kehittää strategisen työterveyden, työturvallisuuden, työterveysyhteistyön ja työhyvinvoinnin (TTT) johtamista.	
TTL etsii ja kehittää työelämän tarpeisiin uusia tunnuslukuja ja tuottaa niistä tietoa.		TTL kehittää uuden indikaattorin (terveyspainotetut työvuodet), joka ottaa huomioon sekä ennenaikaisesta eläkkeelle siirtymisestä, sairauspoissaoloista ja sairaana tai alentuneella työkyvyllä työskentelystä aiheutuvat työpanosten menetykset työhön liittyvissä sairauksissa.	
TTL tuottaa tietoa Työterveys 2025 -linjausten vaikuttavuudesta indikaattoreiden avulla.		TTL osallistuu linjausten rakentamiseen, toimeenpanoon ja indikaattoreiden kehittämiseen.	Työterveys 2025 linjausten toteutumisesta saatu tieto tukee kehittämistoimien toteuttamista.
TTL tuottaa tietoa yhteistyössä THL:n ja Tilastokeskuksen kanssa maahanmuuttajataustaisten osallisuudesta työelämässä ja siihen vaikuttavista tekijöistä.		TTL kehittää ja jakaa malleja ja tietoa maahanmuuttajien työelämävalmiuksien ja työpaikkojen toimintamallien vahvistamiseksi yhteistyössä THL:n ja muiden toimijoiden kanssa.	
Rakennusterveysohjelma			
TTL osallistuu rakennusterveysohjelman toimeenpanoon tuottamalla työkaluja, toimintamalleja ja riskinhallinnan välineitä sisäilmasto-ongelmien tunnistamiseen ja hallintaan sekä selvittämällä altistuksen ja oireiden syy-seuraus-suhteita.	- rakennusterveyden uudet hallintakeinot	TTL julkaisee toimintaohjeen sisäilmasto-ongelmien selvittämiseksi työpaikoilla, levittää ohjetta sekä arvioi sen käyttöönottoa ja kehittämistarpeita.	Rakennusterveysohjelma on toteutettu ja rakennusterveys on parantunut. Työkyvyttömyyseläkkeiden määrä on vähentynyt.
		TTL tuottaa tietoa sisäilmastoon liittyvien ongelmien tunnistamiseen ja terveydellisen merkityksen arviointiin.	
TYÖOLOJEN TUEN TOIMINTA-ALUE			
TTL toteuttaa toimenpiteitä ja kehittää välineitä, jotka parantavat psykososiaalisen kuormituksen, kemikaaliriskien, uusien teknologioiden ja nanoteknologian	- mallit - materiaalit - kemikaaliriskien uudet hallintakeinot	TTL kokoaa ja levittää tietoa, malleja ja ohjeita työpaikoille, aloittaa digitaalisten työkalujen kehittämisen, tutkii	Työpaikoilla valmius hallita psykososiaalista kuormitusta on parantunut ja vaikuttavat hallintakeinot on otettu

<p>riskien ja tapaturmien hallintaa.</p> <p>Viedään käytäntöön perheystävällisten työpaikkojen toimintamalleja.</p>	<p>- uudet nanoteknologian riskien hallintamenetelmät</p> <p>- hanketyöpaikkojen määrä, joissa TTL on osallistunut tapaturmien ehkäisyyn</p> <p>- toimintatavat tulosten monistamiseksi</p> <p>- yhteistyöhankkeet THL:n kanssa</p>	<p>työaikojen vaikutuksia ja uusia psykososiaalisia terveysriskejä ja kehittää työterveyshuollon toimintatapoja ja arvioi KELA:n korvauskriteerejä.</p> <p>TTL toteuttaa 'Hyvän mielen työpaikka' kokonaisuutta haitallisen psykososiaalisen kuormituksen hallinnan edistämiseksi, perheystävällisten työpaikkojen kehittämiseksi ja inhimillisen pääoman lisäämiseksi.</p>	<p>laajasti käyttöön.</p>
		<p>TTL seuraa työntekijöiden kemikaalialtistumista Suomessa.</p>	<p>Kemikaaliriskien hallinnan menetelmät ovat käytössä ja kemikaaliriskien hallinta on parantunut.</p>
		<p>TTL tuottaa tietoa ja välineitä kemikaalialtistumisen hallintaan työpaikoilla sähköisessä muodossa.</p> <p>TTL parantaa kemikaaliturvallisuutta työpaikoilla vaikuttamalla kemikaali- ja työsuojelulainsäädännön kehittämiseen ja implementointiin Suomessa ja EU:ssa.</p>	
		<p>TTL kehittää kemiallisten riskien hallintaa kriisitilanteissa (C-valmiustoiminta)</p>	
		<p>TTL tutkii nanoaltistumista ja kehittää menetelmiä riskinarviointia varten ja tuottaa ohjeistusta työpaikoille nanoriskien hallintaan.</p>	<p>Nanoteknologiaan liittyvien turvallisuusriskien tunnistamisen ja hallinnan menetelmiä on käytössä, turvallisuusriskien hallinta on parantunut, nanomateriaaleille altistumisriski on ennalta ehkäisty/minimoitu.</p>
		<p>TTL pilotoi ja levittää e-PIRA -tuotteen pienyritysten työturvallisuus- ja työterveysriskien hallintaan.</p>	<p>e-PIRA on käytössä pienissä yrityksissä</p> <p>Turvallisuus eri ympäristöissä on parantunut.</p>
		<p>TTL tuo työpaikkojen käyttöön Nollisverkostopalvelun ja osallistuu Nolla tapaturmaa -ajattelun</p>	<p>Työkyvyttömyyseläkkeiden määrä on vähentynyt.</p>

		levittämiseen arkiympäristöihin yhteistyössä THL:n kanssa kotien turvallisuuskulttuurin vahvistamiseksi.	
		TTL selvittää yhteistyössä THL:n, TTK:n ja aluehallintovirastojen työsuojeluvastuualueen kanssa työsuojelutoiminnan tilaa, tutkimus- ja kehittämistarvetta ja toteuttaa tarvelähtöisesti hankkeita.	TTL:n, THL:n ja työsuojelun vastuualueiden yhteistyö on lisääntynyt työympäristö- ja työsuojeluasioissa.
		TTL osallistuu Eu OSHA:n Terveellinen työ -kampanjaan.	
OPISKELIJAT			
TTL kehittää ja toteuttaa ratkaisuja opiskelijoiden opiskelukyvyn tukemiseen yhdessä THL:n kanssa	- opiskelu-terveydenhuollon kehittämistoimet	TTL osallistuu opiskeluterveydenhuollon kehittämiseen yhteistyössä THL:n kanssa opiskelukyvyn tuen ja ammattialojen ympäristötekijöiden erityispiirteiden osalta. Päävastuu on THL:llä.	Opiskelijat pääsevät tarvitsemaansa hoitoon ja kuntoutukseen ja työllistyvät paremmin.
HYVINVOINTI JA TERVEYS			
Kärkihanke: Osatyökykyisille tie työelämään			
Toimenpiteet: Selkeytetään sosiaaliturvajärjestelmää osatyökykyisten työllistymistä kannustavaksi ja edistäväksi. Edistetään vammaisten ja osatyökykyisten henkilöiden työllistymismahdollisuuksia avoimille työmarkkinoille. Vaikeasti työllistyvien työttömien aktivoinnissa huomioidaan osallistavat toimet.			
TTL edistää työterveyshuoltojen, koordinoivaa työtä tekevien ja työnantajien osaamista osatyökykyisten työllistymisen ja työssä jatkamisen tukemisessa. TTL osallistuu osatyökykyisten työllistymistä ja osallisuutta tukevan palvelujärjestelmän sekä terveydenhuollon ja muiden tukitoimien kehittämiseen ja arviointiin sekä kehittää ja toteuttaa ratkaisuja työttömien työkyvyn tukemiseen yhdessä STM:n kärkihankkeen Osatyökykyisille tie työelämään, terveydenhuollon ja THL:n kanssa TTL toteuttaa Osatyökykyisille tie työelämään kärkihankkeessa toteutettavien koulutusten arvioinnin.	- työkyvyn prosessien määrä, joita TTL on ollut rakentamassa - sote-alueilla koulutettujen määrä - sote-alueiden määrä, joissa TTL on tukenut työttömien terveyspalvelumallin käyttöönottoa	TTL osallistuu osatyökykyisten hoitopolkujen kehittämiseen (yhteys sote-uudistukseen). TTL osallistuu työttömien terveyspalvelujen kehittämiseen yhteistyössä perusterveydenhuollon ja THL:n kanssa (työttömien terveyspalvelumalli, Työkykyviisari osana SOLMU:a, sote-uudistus, 6 kk:n työterveyshuoltokokeilu ja koulutus). Vetovastuu työttömien osalta THL:llä.	Työterveyshuolto omalta osaltaan ottaa vastuun yhteistyöstä muun palvelujärjestelmän kanssa tavoitteena löytää asiakkaalle toimivia ratkaisuja. Työpaikoilla mukautetaan työoloja työntekijän työkyvyn mukaan. Osatyökykyiset ja työttömät pääsevät tarvitsemaansa hoitoon ja kuntoutukseen, työllistyvät paremmin ja pysyvät työelämässä.
DIGITALISAATIO, KOKEILUT JA NORMIEN PURKAMINEN			
Kärkihanke: Otetaan käyttöön kokeilukulttuuri			
TTL kehittää ja kokeilee työterveyshuollon yksiköiden	- uudet kokeilut, joihin TTL on	TTL käynnistää kokeilun pk-yritysten kanssa,	Työterveyshuoltojen toiminta työpaikoilla on

kanssa keinoja, joilla lisätään työterveyshuollon toimintaa ja sen vaikuttavuutta työpaikoilla, työterveyshuollon toiminnan kohdistamista riskiryhmiin sekä yhteistyön lisäämistä työpaikan sekä työsuojelun kanssa. (ks. kaikille yhteiset: Yhden luukun toimintamalli)	osallistunut - uudet mallit - Työterveys- huolto Suomessa 2015 -katsauksen indikaattorit - ajantasainen rekisteri kaikista Suomen työterveys- palveluita tuottavista yksiköistä	aloittaa uudet ESR- hankkeet ja uusien kokeilujen suunnittelun. TTL organisoii online- tyyppisen neuvontapalvelun yrittäjille ja pienille yrityksille työterveys- ja työsuojeluasioissa (Syty2000 digitalisaatio).	lisääntynyt ja sen fokuksessa ovat tunnistetut riskiryhmät. Työterveyspalveluja on digitalisoitu ja niiden avulla voidaan tunnistaa riskiryhmät.
TTL toimeenpanee Työelämä 2020 -hanketta ja tiivistää työelämän kehittämiseen liittyvien alueellisten verkostojen yhteistyötä (TYHY-verkosto, ELO-verkosto, Työelämä 2020-verkosto).	- uusien keinojen/menetel- mien määrä	TTL osallistuu Työelämä 2020 -hankkeeseen: koordinoi Terveys ja hyvinvointi - kokonaisuutta ja osallistuu Innovointi ja tuottavuus - kokonaisuuteen.	Jokaisella työpaikalla on mahdollisuus päästä työsuojelu- ja työterveysasioissa vähintään lakisääteiselle perustasolle (Työelämä 2020-kriteerit) ja kehittyä.
TTL kehittää johtamisen arviointia ja levittää hyviä johtamiskäytäntöjä		TTL edistää mahdollisuuksien mukaan hyvän johtamisen kriteereiden käyttöönottoa organisaatioissa ja tuottaa tietoa mm. osaamisen ja työssä oppimisen edistämiseksi ja uudistamiseksi organisaatioissa.	Johtaminen ja osaamisen uudistaminen organisaatioissa on kehittynyt.
RAKENNEPOLIITTISET UUDISTUKSET			
Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus			
TTL osallistuu työterveyshuollon roolin ja tehtävien määrittelyyn sote-uudistuksessa sekä tukee työterveyshuollon organisoitumista ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän uudistuksessa ja työterveyshuollon kattavuuden parantamista sote-alueilla.	- sote-alueiden määrä, joissa TTL on edistänyt työterveys- huollon organisoitumista	TTL osallistuu järjestämislakia, rahoitusmallia sekä tuotantomallia koskevaan valmisteluun ja työryhmiin.	Työterveyshuollon rooli yksilön, työpaikan ja muiden terveydenhuollon toimijoiden välisessä koordinaatiossa on vahvistunut.
	- työkyvyn prosessien määrä sote-alueilla, joita TTL on ollut rakentamassa.	TTL tukee sote- uudistusta kehittämällä työterveyshuoltoa ja terveydenhuollon eri tasojen yhteistyötä työkyvyn tuen näkökulmasta alueellisesti.	Työterveyshuolto toimii hyvin kaikilla sote- alueilla.
		TTL edistää työterveyshuollon verkostojen (SEITIT) toimintaa osana sote- uudistusta vahvistamalla työterveyshuollon alueellista toimintaa sekä yhteistyötä muun terveydenhuollon kanssa.	

TTL tukee alueellisia toimijoita yhteistyökäytäntöjen rakentamisessa eri sote-alueilla työterveyshuollon, terveydenhuollon ja kuntoutuksen välille mahdollistamaan sujuvat hoito- ja kuntoutuspolut ja prosessit		TTL osallistuu alueellisten hoitoketjujen rakentamiseen tukemalla paikallisia toimijoita, selvittää työterveyshuollon osallistumista asiakkaan palvelutarpeen arvioimiseen sekä työkyvyn tuen ja työhön paluun alueelliseen koordinaatioon (yhteys Osatyökykyisille tie työelämään -kärki-hankkeeseen).	Alueelliset yhteistyökäytännöt terveydenhuollon, kuntoutuksen ja työterveyshuollon välillä on sovittu, ne ovat käytössä ja toimivat oikea-aikaisesti.
TTL seuraa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön hyvinvoinnin tilaa sote-uudistuksen aikana	kyselyt toteutettu ja yhteenveto tilanteesta tehty	TTL toteuttaa Sote-palvelurakennemuutostuksen henkilöstö- ja työhyvinvointivaikutukset -katsauksen yhdessä THL:n kanssa ja katsauksen sosiaali- ja terveydenhuollon, kuntahenkilöstön ja erikoissairaanhoidon henkilöstön työoloista ja terveydestä (Kunta10).	Sosiaali- ja terveystalouden henkilöstö voi hyvin, työyhteisöt ovat toimivia ja johtaminen on laadukasta.
Digitalisaatio			
Julkisia palveluja ja hallinnon prosesseja digitalisoidaan	Sähköisten palveluiden lkm ja avattujen tietokantojen lkm	TTL tekee oman digitalisaatio suunnitelman ja käynnistää toimeenpanon.	Julkiset palvelut ja hallinnon prosessit digitalisoitu
Digitalisaation toteuttaminen STM:n kärkihankkeissa		Merkittävässä hankkeissa KA-menetelmä ja hankesalkku ovat käytössä. TTL toimii KA vuosikellon ja hallintamallin mukaisesti noudattaen yhteistä arkkitehtuuria.	Digitalisaatio on toteutettu kaikissa kärkihankkeissa KA-menetelmällä.
Terveyden ja hyvinvoinnin seurannan ja tilastoinnin digitalisointi, toimipaikkatiedot ja tiedolla johtaminen		THL käynnistää nykytilakartoituksen, tavoitetilan määrittämisen ja hankesuunnitelman mukaiset toimeenpanot. TTL osallistuu.	Terveyden ja hyvinvoinnin seuranta ja tilastointi on digitalisoitu, toimialan toimipaikkatiedot uudistettu ja tiedolla johtamisen prosessit ja tietopalvelut valmiit.
Yhden luukun toimintamalli	Toimintamalli on toteutettu ja on käytössä	TTL osallistuu hankkeeseen.	Yhden luukun toimintamallin toteuttaminen työturvallisuus- ja työterveysasioissa.
TTL tekee YritysSuomi-yhteistyötä ja osallistuu yhden luukun periaatteen toteuttamiseen (FirstLine), palvelujen kokoamiseen ja päivittämiseen.	- kävijämäärä yhden luukun sivustolla	TTL osallistuu yhden luukun toimintamallin rakentamiseen ja tuottaa palveluun tietoa, joka soveltuu erityisesti pienten ja aloittelevien työpaikkojen	Yhden luukun palvelussa on työpaikkojen tarvitsemaa tietoa työterveyden edistämisestä ja työympäristön riskeistä ja niiden hallintakeinoista sekä niihin liittyviä

		työturvallisuus- ja työterveysasioiden kuntoon saattamiseen. TEPsi-ratkaisutietokanta yhdistetään palveluun ja TEPsi:n ylläpitäminen.	palveluja. Tieto on tutkimusperusteista ja kaikkien saatavissa avoimesti.
Vakiintuneen verkostomaisen yhteistyön arviointi	Arvioidaan Työhyvinvointi-foorumin jälkeen vakiintuneet edellisen hallitusohjelman mukaiset työpaikkojen verkostoyhteistyötä vahvistavien toimenpiteiden toteutuminen. Esimerkiksi lukumäärä toimintaan osallistuneista työpaikoista ja toiminnan sisältöaiheista.	TTL osoittaa toimenpiteet, jotka välittömästi ja pysyvästi vakiintuivat osaksi Työterveyslaitoksen koordinoimaa toimintaa.	TTL:n koordinoima toiminta (Työhyvinvointifoorumi, jota STM rahoitti hallituskaudella 2011 - 2015) on aikaansaanut vakiintunutta alueellista verkostoyhteistyötä työpaikkojen välille ja työpaikkojen hyödyksi.

3.2 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut koko hallinnonalalle yhteiset henkisten voimavarojen hallintaa ja kehittämistä koskevat tulostavoitteet. Ne ovat:

Tavoite:	Tavoite 2016 ja 2016 - 2019
1. Työtyytyväisyysbarometrin kokonaisindeksi	Vähintään 3,5 (70)
2. sairauspoissaolojen määrä (pv/htv)	Enintään 7,5 pv/htv
3. eläkkeelle siirtymisen keski-ikä ¹ (vuotta)	Vähintään 64,8 v
4. työkyvyttömyyseläkkeelle jäävien osuus (% henkilöstöstä)	Enintään 0,3 %

3.3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Sosiaali- ja terveysministeriön koko hallinnonalalle asettamat yhteiset tavoitteet ovat:

- Hallinnonalan yhteiset ICT-hankkeet ja
- hankintatoimen ja toimitilojen käytön tehostaminen.

Tavoite	Tavoite 2016	Tavoite 2019
Hallinnonalan yhteiset ICT hankkeet	TTL tekee oman ICT- linjausten toimeenpano-suunnitelman. Toimeenpanot yhteishankkeissa käynnistetty ja yhteinen hallintamalli käytössä. Korotetun tietoturvan projekti etenee ja TTL tuottaa kyberturvallisuuden tilannekuvaa.	Hallinnonalan tietohallinnon 2017 linjaukset sekä JulkICT- strategia on toimeenpantu. HA:n ja Valtorin yhteiset ICT-palvelut käytössä soveltuvin osin. Korotettu tietoturvatason saavutettu 2017 ja virasto tuottaa kyberturvallisuuden tilannekuvaa.
TTL:llä on valtion	TTL on laatinut ohjeen laitoksen	Ohjeen käyttö on vakiintunut ja

¹ Sisältää kaikki eläkkeet, myös työkyvyttömyyseläkkeet.

hankintatoimen kehittämishankkeen (HANKO) mallin mukainen ohje laitoksen hankintatoimen ohjauksesta ja organisoinnista. Se sisältää erityisesti hankintojen suunnittelun ja valmistelun osana toiminnan ja talouden suunnittelua.	hankintatoimen ohjauksesta ja organisoinnista ja se on otettu käyttöön.	hankintojen suunnittelua hyödynnetään täysimääräisesti osana toiminnan ja talouden suunnittelua.
Valtion toimitilastrategian mukainen tilatehokkuus saavutetaan vuoteen 2019 mennessä.	On laadittu suunnitelmat siitä, miten ja missä aikataulussa valtion toimitilastrategian mukaiseen tilatehokkuuteen päästään.	Toimitilatehokkuudessa on toimistotilojen osalta päästy 18 neliöön/henkilö

Kannattavuus	Tavoite 2016	Tavoite 2019
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus:		
tuotot 1000 €	19 000	
kustannukset 1000 €		
Maksullisen toiminnan kustannus-vastaavuus, %	100 %	100 %
Yhteisrahoitteen toiminnan kustannusvastaavuus:		
rahoitus muilta ministeriöitä/virastoilta	500	
rahoitus EU:lta		
EU-puiteohjelmarahoitus ja muu laadullisesti kilpailtu EU-rahoitus	600	
Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR)-rahoitus ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR)-rahoitus	1 600	
Muu EU-Rahoitus	0	
muu valtiohallinnon ulkopuolinen rahoitus		
rahoitus Suomen Akatemialta	1 500	seurataan
rahoitus Tekesiltä	1 200	seurataan
Kotimaiset yritykset	100	seurataan
Kotimaiset yksityiset rahastot ja säätiöt	1 900	seurataan
Kunnat ja kuntainliitot	10	seurataan
yhteisrahoitteen toiminnan muut tulot	0	seurataan
Ulkomaiset rahastot ja säätiöt	0	seurataan
Ulkomaiset yritykset	0	seurataan
Muu ulkomainen rahoitus	400	seurataan
yhteisrahoitteen toiminnan kustannusvastaavuus, %	52,7 %	53 %

4. RAHOITUS

Tulostavoitteet on asetettu siten, että ne on mahdollista saavuttaa Työterveyslaitoksen käytettävissä olevalla rahoituksella. Työterveyslaitokselle on vuoden 2016 talousarviossa myönnetty 25, 280 miljoonaa euroa.

Toimintamenot	2014 toteuma	2015 arvio	2016 suunnitelma
Menot (1 000 euroa)	66 230	59 672	51 000
Toimintamenomomentille nettoutettavat tulot	29 987	28 890	25 720
Nettomenot	36 243	30 782	25 280
Talousarvio/kehys	36 543	33 287	25 280
Siirtomäärärahakannan muutos	-300	0	0

5. TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Pitkän aikavälin tavoitteiden toteutumisen laajempi arviointi

Tulossopimuskauden kokonaisarviointi käynnistetään loppukaudesta. Ministeriö sopii erikseen laitoksen kanssa arviointimenettelystä.

Lyhyen aikavälin tavoitteiden toteutumisen arviointi

Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa, muussa tulosarvioinnissa sekä osapuolten kesken niin sopiessa myös sopimuskauden aikana.

Työterveyslaitoksen tulee Valtiokonttorin määräyksessä mainitussa määräajassa julkaista tavoite- ja toteumatietonsa Netra-tulostietojärjestelmässä. Tulossopimus ja muut suunnittelun ja seurannan asiakirjat tulee viedä omalle asiakirjasivulle internettiin.

Tulossopimuksen ja siinä asetettujen tulostavoitteiden arvioinnissa käytetään asteikkoa 1-5

1. Tulostavoitetta ei ole edistetty toimintavuonna (heikko)
2. Tulostavoite on osittain toteutunut (välttävä)
3. Tulostavoite on toteutunut lähes tulossopimuksessa suunnitellun mukaisesti (tyytyttävä)
4. Tulostavoite on saavutettu tavoitteen mukaisesti (hyvä)
5. Tulostavoite on saavutettu ja ylitetty huomattavasti (erinomainen).

Tavoitetason saavuttaminen oikeuttaa arvosanaan "hyvä" (4). Arvosana viisi (5) edellyttää tavoitteen merkittävää ylitystä, joka tukee ministeriön strategiaa ja ylityksestä on erityistä hyötyä ministeriön strategian toteutuksessa.

Numeerisesti ilmaistuissa tavoitteissa käytetään ministeriön ja laitoksen kanssa yhteisesti sovittua vaihteluväliä kullekin arvosanalle.

Työterveyslaitos laatii kunkin vuoden syyskuun 15. päivään mennessä määrärahan riittävyttä koskevan raportin yhteydessä tiiviin arvion tulossopimuksen toteutumisesta myös työsuojelun osalta. Raportin tulee sisältää analyysi niistä toimintavuoden tavoitteista, joiden toteutuksessa on ongelmia, viivästyksiä tai muita seuraavan vuoden tulossopimuksen laatimiseen vaikuttavia tekijöitä. Ministeriö ohjeistaa raportointia erikseen.

Muu raportointi

Laitoksen resurssien riittävyttä toimintavuonna seurataan toukokuussa ja syyskuussa määrärahojen riittävyttä koskevien raporttien avulla.

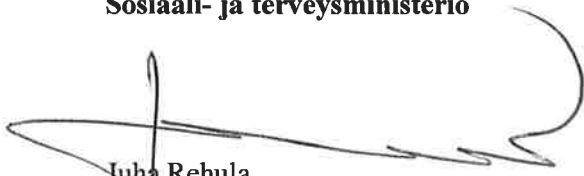

Tätä sopimusta on laadittu kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Helsingissä 29 päivänä tammikuuta 2016

ALLEKIRJOITUKSET

Sosiaali- ja terveysministeriö

Juha Rehula
Perhe- ja peruspalveluministeri

Päivi Sillanaukee
Kansliapäällikkö

Työterveyslaitos

Antti Koivula
Pääjohtaja

Jorma Mäkitalo
Osaamiskeskuksen johtaja

LIITE 1: Hallitusohjelman seuranta

hallituskauden strategisen hankkeen Hyvinvointi ja terveys tavoite	seurantaindikaattori
Terveysten edistäminen ja varhainen tuki ovat vahvistuneet poikkihallinnollisesti päätöksenteossa, palveluissa ja työelämässä lainsäädäntömuutoksilla sekä paremmalla toimeenpanolla. Terveys- ja hyvinvointierot ovat kaventuneet.	
Eri-ikäisten ihmisten vastuuta omasta terveydentilasta sekä elämäntavoista on tuettu. Julkinen palvelulupaus on määritelty yhteiskunnan taloudellisen kantokyvyn puitteissa. Ihmisten erilaisissa elämäntilanteissa toimivia valintoja on mahdollistettu enemmän.	<p>Elintapojen kehitys</p> <ul style="list-style-type: none"> - aikuisten ylipaino - liikuntaa harrastamattomat aikuiset - vähän liikuntaa harrastavat nuoret - ylipainoiset nuoret - psyykkisesti merkittävästi kuormittuneet aikuiset - aikuisten humalajuominen - tosi humalaan vähintään kuukausittain juovat nuoret <p>Lähde: THL</p>
Lasten ja perheiden hyvinvointi ja omat voimavarat ovat vahvistuneet.	<p>Lapsiperheiden ennalta ehkäisevät palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - lastensuojelun tehostettu perhetyö (perheitä) - SHL:n mukainen perhetyö (perheitä) - lastensuojelun kodin- ja lastenhoitopalvelut (perheitä) - SHL:n mukaiset kodin- ja lastenhoitopalvelut (perheitä) - Erityisen tuen tarpeen mukaiset käynnit äitiys- tai lastenneuvolassa tai koulu- tai opiskeluterveydenhuollossa. <p>HUOM! Tiedot saadaan myöhemmin. Lähde: THL</p>
Ikääntyneiden ihmisten kotiin saatavia palveluja on painotettu. Omaishoitoa on vahvistettu.	<p>Ikääntyneiden palvelurakenne % 80 v. täyttäneistä</p> <ul style="list-style-type: none"> - omaishoidon tuki - säännöllinen kotihoito - ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen - vanhainkodit ja terveyskeskusten vuodeosastot <p>Lähde: Tilastokeskus ja THL</p>
Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on parantanut peruspalveluja ja tietojärjestelmiä.	<p>Sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannukset</p> <ul style="list-style-type: none"> - käyttökustannus euroa/asukas (deflatoitu). <p>Lähde: Tilastokeskus ja STM</p> <p>Sosiaali- ja terveyspalveluiden odotusajat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perusterveydenhuollossa lääkärille yli 7 päivää odottaneet - Perusterveydenhuollossa yli 3 päivää hoitajalle odottaneet - Erkoissairaanhoidossa yli 90 vuorokautta odottaneet - Lastensuojelun selvitystä yli 3 kuukautta odottaneet <p>Lähde: THL</p>

muut hallinnonalan strategiset tavoitteet	
Osatyökykyisten tukeminen työmarkkinoille	<ul style="list-style-type: none"> - Kelan kuntoutusrahan saajat - Kokoaikaiselle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet - Työeläkekuntoutuksen ajalta kuntoutusrahaa saaneet - Osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet
	Lähde: Kela, ETK ja TEM

LIITE 2: Erittely henkilöstöstä

Henkilötyövuosierittely	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 arvio	2016 tavoite
Henkilötyövuodet yhteensä, josta	709	648	590	500
- maksullinen toiminta	213	196	182	
- yhteisrahoitteinen toiminta	496	452	408	

LIITE 3: Erittely määrärahoista

Toimintamenot	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 arvio	2016 suunnitelma	2017 JTS	2018 JTS	2019 JTS
Menot (1 000 €)							
palkkaukset	41 447	39 914	36 818	32 500			
vuokrat	9 516	9 499	8 606	6 000			
muut kulutusmenot	14 492	13 568	11 491	9 500			
investoinnit	3 306	3 249	2 757	3 000			
YHTEENSÄ	68 761	66 230	59 672	51 000	60 110	57 902	57 902
Toimintamenomomentille nettoutettavat tulot							
maksullinen toiminta	21 063	20 879	20 430	19 720			
EU-tulot	2 239	1 828	2 800	2 200			
tulot Suomen Akatemialta	480	577	800	1 500			
yhteisrahoitteinen toiminta	6 630	6 703	4 860	2 300			
YHTEENSÄ	30 412	29 987	28 890	25 720	29 630	29 630	29 630
Nettomenot	38 349	36 243	30 782	25 280			
Talousarvio/kehys	37 964	36 543	33 287	25 280	30 480	28 272	28 272
Siirtomäärärahakannan muutos	850	82	0	0			
Siirtomäärärahakehitys							
siirtynyt edelliseltä vuodelta	3 804	4 653	4 735	4 735			
siirtynyt/siirtyvä seuraavalle vuodelle	4 653	4 735	4 735	4 735			

